

הנקודה השבועית

לתועלת הלומדים, מובא בזה תוכן וסיכום קצר מה'ליקוט השבועי' - בא תשל"ג (לקו"ש חלק יא ע' 42); הסיכום על אחריות הכותב בלבד.

א. בפרשתנו מפורש הציווי על האב לפדות את בנו בכורו. מהיכן לומדים שהבן חייב לפדות את עצמו (אם לא נפדה בקטנותו)? בירושלמי לומדים את זה מהפסוק בפרשתנו, ואילו בבבלי לומדים זאת מפסוק בפרשת קרח.

ב. יש הבדל כללי בתוכן הפרשיות: בפרשתנו באה מצות פדיון הבן כהמשך לסיפור יציאת מצרים, ואילו בפרשת קרח - כחלק ממתנות כהונה.

ג. והנה, הגמרא מסתפקת מי מברך "שהחיינו" בפדיון הבן: "פשיטא .. על פדיון הבן" - אבי הבן מברך; 'ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה' - כהן מברך, או אבי הבן מברך? - והקשה הצ"ח¹: הרי ספק הגמרא הוא רק בברכת "שהחיינו"; ולשם מה ההקדמה בענין מצות 'על פדיון הבן'?

ד. הגמרא הנ"ל היא במסכת פסחים, ומזה מובן שיש קשר בין הלכה זו לבין "פסחים".

ה. יש לחקור - על מי מוטלת בעיקר המצוה: א) על הבכור עצמו (והאב עושה במקומו); ב) על האב². ונפק"מ: אם הבן גדול, האם יפדה את עצמו או אביו יפדנו. - ובזה נחלקו (כנ"ל ס"א): להירושלמי המצוה בעיקרה היא חובת הבן, ולכן לומדים זאת מפרשתנו; ואילו להבבלי המצוה בעיקרה היא חובת האב, וכל זה שהבן יכול לפדות את עצמו הוא לימוד וחידוש נוסף (כפרט במתנות כהונה שבפרשת קרח).

ו. ומעתה מיושבת לשון הגמרא (כנ"ל ס"ג): כוונת הגמרא להדגיש (כשיטת הבבלי) שהאב תמיד מברך "על פדיון הבן", גם לאחר שהבן כבר גדל; וכיון שעיקר המצוה מוטלת עליו - לכן יש סברא חזקה שהוא יברך גם את ה"שהחיינו" (ולא הכהן). וכן נפסק למסקנה: "אבי הבן מברך שתיים".

ז. והקשר למסכת פסחים: כשם שבתורה שבכתב באה מצות פדיון הבן בהמשך לענין יציאת מצרים, כך בתורה שבעל פה. וכשם שביציאת מצרים הקב"ה הוא שפדה את בנו בכורו, כך במצות פדיון הבן עיקרה על האב.

ח. ובפנימיות הענינים: "כהן" מורה על אור מוגבל, ואילו "אב" מורה על אור שלמעלה מס' השתלשלות. ועיקר הפדיון, הגאולה, מקורו ממדרגת "אב" דוקא; אולם בנוגע לאופן המשכתה בפועל, "לזמן הזה", יש מקום להסתפק - אך המסקנה שגם ההמשכה למטה תהיה על ידי ה"אב", וכרחם אב על בנים כן תבוא הגאולה בחסד וברחמים.

1. וראה גם ב"חוט המשולש" - שהובא ב"קובץ ליקוט" ע' 18.

2. ועד"ז יש לחקור בעוד מצוות שהאב מחוייב לבנו - כגון מילה. ראה ב"קובץ ליקוט" ע' 5, ושקו"ט בע' 7 ואילך.

קביעות שבועית בלקוטי שיחות
ואתם תלוקטו

לקבלת העלון ולהערות: rizs@neto.bezeqint.net • לפרטים והקדשות: 050.412.5205

לזכות החפץ בעילום שמו הי"ו - להצלחה בגו"ר